

Eesti Välispoliitika Instituudi 2020. aasta aruanne

Rahvusvahelise Kaitseuringute Keskuse (RKK) koosseisu kuuluv Eesti Välispoliitika Instituut (EVI) tegeles 2020. aastal mitme uue Eesti välispoliitika jaoks prioriteetse teemaga. Algasime uusi projekte, mis käsitlevad Arktika piirkonda, kajastades Eesti soovi saada Arktika Nõukogu vaatlejariigiks; väikeriikide rolli ÜRO Julgeolekunõukogus, kus Eesti on valitud liige aastatel 2020–2021; ja Covid-19 mõju välispoliitikale.

Lisaks tegeles EVI aktiivselt Hiina kasvava mõju analüüsimisega Eestile, Euroopale ja kogu maailmale. Nagu varasemalt, jälgisime tähelepanelikult Venemaa välispoliitika, Atlandi-üleste suhete, ELi ning Põhjala-Balti regiooni arengusuundi.

Covid-19 sundis meid mitmeid üritusi ja tegevusi ära jätma, mis siiski meie uurimistöö väljundit ei nõrgendanud. EVI jätkas tihedat koostööd paljude Euroopa partneritega ja käivitas uued ühisprojektid Konrad Adenaueri Fondiga ning Soome ja Norra välispoliitika instituutidega. EVI meeskonda lisandusid uurimisassistent Sigrid Nuutre ja koosseisuväline teadur dr Aimar Ventsel, kes on spetsialiseerunud Venemaale ja Arktika piirkonnale.

Projektid, mida soovime esile tuua:

- [Covid-19 kriis ja väljakutsed Eesti välispoliitikale](#). EVI uuris pandeemiast tingitud uusi väljakutseid Eesti välispoliitikale ning võimalusi tugevdada kriisiohjet ja rahvusvahelist koostööd. Projekti tulemusel valminud raportis analüüsitakse Eesti välisministeeriumi ja ELi kriisiohjemeetmeid, Põhja- ja Baltimaade ning Poola koostööd, samuti üleilmset kriisiohjet ja Hiina rolli.
- **Hiina kasvav mõju**. EVI teaduri Frank Jürise koordineerimisel andis EVI/RKK välja sarja lühianalüüse, sealhulgas välisekspertide kaastööd, mis käsitlevad näiteks [Hiinaga tehtava akadeemilise koostöö ohte ja ahvatlusi](#), [Hiina interneti valitsemist](#), [Hiina mõjutustegevust Eestis](#) ja [mõju Atlandi-ülelele julgeolekule](#).
- [Põhja- ja Baltimaade ühenduvus Aasiaga läbi Arktika](#). EVI koostöös Konrad Adenaueri Fondi ja Soome Välispoliitika Instituudiga algatasid uue projekti uurimaks Põhja- ja Baltimaade ning Aasia piirkonna ühenduvust läbi Arktika, samuti vastastikuse sõltuvuse suurenemise riske ja võimalusi. Projektis osalevad Põhja- ja Baltimaade ning Jaapani eksperdid ja see viiakse lõpule 2021. aastal.

1. PUBLIKATSIOONID

1.1. EVI/RKK PUBLIKATSIOONID

Raportid, policy paberid, analüüsid:

Janning, Josef ja Raik, Kristi, "Estonia's Partners in the EU Coalition Machinery: Maximising Influence in the EU through Coalition-building", Policy Paper, Jaanuar.

Jüris, Frank, "Hiina mõjutustegevus Eestis", Lühidalt, September.

Kaska, Kadri ja Tolppa, Maria, "Hiina interneti valitsemine ja suveräänsus", Lühidalt, Juuni.

Kuusik, Piret, "Through the Looking Glass: The Nordic-Baltic Region and the Changing Role of the United States", Analysis, June.

Läänemets, Märt, "Akadeemilisest koostööst Hiina Rahvavabariigiga: ohud ja ahvatlused", Lühidalt, Aprill.

Michta, Andrew A., "Hiina Euroopas ja Atlandi-üleses julgeolekus", Lühidalt, November.

Raik, Kristi (toim.); Kuusik, Piret; Vilson, Maili ja Jüris, Frank, "Koroonakriis ja väljakutsed Eesti välispoliitikale", Raport, November.

Raik, Kristi, "Estonia in the UN Security Council: The Importance and Limits of European Cooperation", Analysis, April.

Sherr, James, "Nothing New Under the Sun? Continuity and Change in Russian Policy Towards Ukraine", Report, July.

Blogid:

Jüris, Frank, "Hong Kong: China's Offensive and the EU's Inaction", 10.06.

Kuusik, Piret, "Where There's a Will, There's a Way"; But What Is the Way? The UK's Post-Brexit Future", 14.12.

- "How to Win Over the Frugal North? Addressing the EU's North-South Divide", 25.04.
- "The Three Seas Virtual Summit: All Icing, No Cake", 29.10.

Rácz, András, "Hungary's 'Coronavirus Law': How Power Becomes Unlimited?", 4.04.

Raik, Kristi, "Entering a New Decade, the EU's Russia Policy Lacks a Common Direction", 8.01.

- "The Closure of Talsinki", 25.03.
- "Estonia's Shiny Event at the UN Exposed Deep Disagreements with Russia", 13.05.
- "The Coronavirus Crisis Has Brought New Realism to Estonian-Finnish Relations", 25.06.
- "The EU Should Be Prepared to Defend the Independence of Belarus", 18.08.
- "17+1 Cooperation Is Turning Sour: Shared Concerns Over China Can Help Repair the Transatlantic Relationship", 15.10.

Sherr, James, "Putin's Latest Surprise", 17.01.

- "The Killing of Qasem Soleimani: The Russian View", 28.01.
- "The End of Zelenskiy's Dream", 26.03.
- "Reinventing Russia and Imagining Peace", 18.05.

- “Security in the Black Sea Region: *Realpolitik* or a New Unipolarity?”, 3.06.
- “Putin’s Contracting Matrix”, 28.09.
- “Russia and Karabakh: A Diplomatic Triumph and Dubious Victory”, 16.11.
- with Hurt, Martin, “Initial Reflections on the Recommendations of the Participants of the Expert Dialogue on NATO-Russia Military Risk Reduction in Europe”, 17.12.

Tiido, Anna, “Climate Change and Migration – What Is Poland Afraid of?”, 17.01.

Artiklid ajakirjas *Diplomaatia*:

Jüris, Frank, “Koroonakriis ja Hiina”, 17.04.

Kuusik, Piret, “Milleks Eestile Kolme Mere Algatus?”, 15.10.

1.2. MUJAL AVALDATUD PUBLIKATSIOONID

Jüris, Frank, “Handing over infrastructure for China’s strategic objectives: ‘Arctic Connect’ and the Digital Silk Road in the Arctic.” *Sinopsis*, 7.3.

- “Arctic Connect ja digitaalne Siiditee Arktikas”, *Riigikogu Toimetised*, 10.6.
- “Frank Jüris: Arctic Connect ja digitaalne Siiditee Arktikas”, *Postimees*, 12.6.
- “Estonian parties in the CCP’s grip: The International Liaison Department’s influence activities”, *Sinopsis*, 25.9.

Kuusik, Piret, “Spitzenkandidaten System: A View from Tallinn”, *Der (europäische) Föderalist*, 28.1.

- “Estonia and the Three Seas Initiative: A Change of Heart and Political Winds”, *Visegrad Insights*, 15.6.
- *Postimees*
 - o “Piret Kuusik: tere tulemast heldekäelise Boris Johnsoni Suurbritanniasse!”, 7.1.
 - o “KOMMENTAAR. «Detailide pärast muretseme homme»-könelused kulgevad vanal kursil”, 25.5.
 - o “KOMMENTAAR } Merkeli lõpuspurt Euroopas”, 2.7.
 - o “Suurbritannia laveerib kaubandushiiglaste vahel”, 17.7.
 - o “KOMMENTAAR } Macron hoiab presidendivalimisi silmapiiri”, 20.7.
 - o “KOMMENTAAR } Kolme mere algatus avab Eesti välispoliitikas vana arutelu uue peatüki”, 19.10.
 - o “KOMMENTAAR } Kahe presidendi vahel, üks tulevik siiski: Euroopa eneseotsingud jätkuvad”, 5.11.

Raik, Kristi, “Russia Action Plan”, in *Stronger Together: A Strategy to Revitalize Transatlantic Power*, Harvard Kennedy School and the German Council on Foreign Relations (DGAP), December.

- with Maili Vilson, “Estonia”, in Bertelsmann Stiftung (ed.) *Europe’s Coherence Gap in External Crisis and Conflict Management*, Verlag BertelsmannStiftung, pp. 116-123.
- “For Estonia, the EU is fragile but indispensable”, in Sophia Russack (ed.), *EU crisis response in tackling Covid-19: Views from the member states*, European Policy Institutes Network, Report, 20 April.
- “Eesti meeltesegadus suurjõudude võitluse maailmas”, *Postimees* 29.12.
- “Kas vaba maailm saab jälle juhi?” *Postimees* 27.10.
- “Saksamaa astus ajaloolise sammu. Kas Eesti astub kaasa?”, *ERR* 26.5.
- “Eesti uus tuleproov maailmapoliitikas”, *Postimees* 23.4.
- “Piiride tagasitulek”, *Postimees* 18.3.

- "Sisepoliitika varjutab Eesti diplomaatia edu", *Postimees* 15.1.
- Igakuine kolumn Soome ajalehes *Kaleva*.

Sherr, James, Commentary for "New Europe Wonders", New Europe Centre, Kyiv, 20 April.

- "Reinventing Russia and Imagining Peace", *The Insider*, 15.5.
- "Belarus has changed: Will Europe? Will Russia?", *Postimees*, 18.8.
- "Take it From Eastern Europe: Now Is Not the Time to Go Soft on Russia" (co-authored open letter with Slawomir Debski and Jakub Janda), *Politico*, 31.8.
- Commentary in 'Belarus uprising faces Kremlin-backed crackdown', Atlantic Council of the United States, September.
- *Mythbusters: 'Russia's Foreign Policy is No Worse than That of the West'*, Essay for Chatham House Russia/Eurasia Programme *Mythbusters* Project, forthcoming in January 2021.
- "Zelensky's First Year", Essay for annual *IJSS Strategic Survey*, London: IJSS, December.
- "The Paradox of Russia's Decline", *Lithuanian Foreign Policy Review*, December.

2. SEMINARID, KONVERENTSID

2.1. EVI/RKK KORRALDATUD ÜRITUSED

- Uuringu tutvustus, "The Impact and Image of Estonian Foreign Policy in the European Union", 15.1.
- Raporti tutvustus, "The Russian Orthodox Church: Faith, Power and Conquest", 28.1.
- "Tartu Rahu 100", rahvusvaheline konverents, peakorraldaja Välisministeerium, koostöös EVI/RKK-ga, 1.2.
- EVI Hiina-teemaliste arutelude avaüritus "Understanding China's power", peaesinejaks Philippe Le Corre teemal "China's long-term goals for trade and investments in Europe", 6.2.
- Raporti tutvustus (Zoomi vahendusel), "Nothing New Under the Sun? Continuity and Change in Russian Policy Towards Ukraine", 9.9.
- Veebiseminar (Teamsi vahendusel) "Defending and renewing multilateralism: Estonia and Norway in the UN Security Council", koostöös Norra Välispoliitika Instituudiga, 5.11.
- Veebiseminar (Zoomi vahendusel), "Competition and Cooperation: The Interests of China and Russia in the Arctic Region", koostöös Konrad Adenauer Stiftungi ja Soome Välispoliitika Instituudiga, 10.11.
- Workshop (Zoomi vahendusel), "Nordic-Baltic Connectivity with Asia via the Arctic", Closed workshop via Zoom, koostöös Konrad Adenauer Stiftungi ja Soome Välispoliitika Instituudiga, 10.11.
- Stakeholder Forum of the InDivEU project on differentiated integration – workshop Eesti Euroopa ekspertidega Zoomi vahendusel, koostööpartnerid: Trans European Policy Studies Association ja European University Institute, 25.11.

2.2. VALIK EVI/RKK TEADURITE ESINEMISI MUJAL

Jüris, Frank, "China's geo-economic interests in the Nordic-Baltic region: the case of the 'Talsinki tunnel' project", Soome Välispoliitika Instituut, Helsingi, 29.1.

- "Digitaalne Siiditee Arktikas", *Arutelu Hiina „Vöö ja tee initsiatiivi“ teemadel*, TLÜ Humanitaarteaduste Instituut, 12.3.

- “Handing over EU’s strategic infrastructure to China: the Talsinki tunnel and Arctic Connect”, at *Russia, China, and intensifying geopolitics in Northern Europe*, organised by KAS & DIIS, 27.5.
- “Hiinatõusumõju Eestise-jävälispoliitikale”, *XXXII orientalistikapäevad*, Eesti Akadeemiline Orientaalselts, Tartu Ülikooli orientalistikakeskus, 18.9.
- “CCP foreign affairs work and Estonian parties in the ILD’s grip”, *Mapping China’s footprint in the world III*, Sinopsis, 13.10.
- “Hiina – globaalne tegija”, XLII Kõrgemad Riigikaitsekursused, 16.10.
- Diskussioon “Challenges between NATO and China”, Riia konverents, 11.11.

Kuusik, Piret, Vabamu paneeldiskussioon “Borderlines 2020. United or divided by them”, korraldajateks muuseum Vabamu ja Saksamaa suursaatkond Tallinnas, 01.10.

- Paneeldiskussioon “Where does peace and war start?”, korraldajaks Välisministeerium, Dokfoto Keskus, 21.10.
- 12th German-Nordic- Baltic Forum, kommentaarid avakõnedele, korraldajaks Institut für Europäische Politik ja Soome Välispoliitika Instituut, 27.10.

Raik, Kristi, Riigikogu ELi asjade komisjon, ettekanne teemal “Euroopa tuleviku konverents, Euroopa Liidu valitsemise süsteemi reformi ideed”, 27.1.

- Panelist, Vienna Debate on European Integration, “EU Foreign Policy in Times of Populism”, Diplomatic Academy of Vienna, 27.2.
- Presentatsioon workshopil “De-Europeanization and the EU’s International Relations”, korraldajaks COST Action ENTER: EU Foreign Policy Facing New Realities, Viin, 28.2.
- Panelistveebiseminaril “Europeanisation in the times of corona pandemics”, korraldajateks Karli Ülikool ja EUROPEUM Institute for European Policy, 30.4.
- Panelistveebiseminaril “Evolving Through Crisis – European leadership in the light of COVID-19”, Atlantic Council, Stockholm/Zoom, 13.5.
- Ülevaade põhilistest järeldustest, GLOBSEC raport “Making Multispeed Europe Work European Governance and the Potential of Differentiated Cooperation”, Brüssel/Zoom, 16.6.
- Eesti välispoliitika tulevik – Riigikogu väliskomisjoni kuuluvate fraktsioonide esindajate arutelu moderaator, Eesti Vabariigi välisesinduste juhtide konverents, Välisministeerium, 24.8.
- Presentatsioonveebiseminaril “NATO 2030: Adapting NATO to grey zone challenges”, korraldajaks NATO Defence College, 25.9.
- “Estonia as an aspiring Arctic Council observer state: promoting smart solutions”, moderaator Välisministeeriumi korraldatud virtuaalsel üritusel, 30.11.
- Panelistveebiseminaril “Geopoliittinen EU?”, Soome Välispoliitika Instituut, 7.1.

Sherr, James andis loenguid ja kõneles üritustel, mille korraldajateks olid mh: Forum for Security Cooperation of the OSCE; Foreign, Commonwealth and Development Office of the UK; UK MOD; Defence Technology & Science Laboratory (DSTL) of UK MOD; US State Department; Lithuanian Ministry of Foreign Affairs; College of Europe (Natolin); LSE (London); EU Institute for Security Studies; the Riga Conference; Eastern European Studies Centre (Vilnius); Center for US-Ukrainian Relations; Polish Winter School; Diplomatic Academy of the Russian Federation Ministry of Foreign Affairs; *Fond Grazhdanskoe Soglasie* (Foundation of Civic Accord) in Novosibirsk; Kaitseliit. Esile toodud:

- Loeng Kaitseliidus, ‘Russia & the Baltic States: Outlook and Objectives’, 23.1.
- Presentatsioon Centre for Polish-Russian Dialogue & Understanding talvekoolis, Lipowy Most/Borki, ‘The Perils of Western Social Science’, 31.1.

- Osalemine kahepäevalisel Suurbritannia Välisministeeriumi õppusel (osa õppusest 'Playing Red') Portsmouthis, 16-17.2.
- *Keynote* presentatsioon, FSC of the OSCE, 'Security in the Black Sea Region: *Realpolitik* or a New Unipolarity?', 27.5.
- Presentatsioon Kalinowski konverentsil Valgevene teemal, sponsoriks Leedu Välisministeerium, 23-24.8: Night owl session, 23.8: 'How to Understand these Events'; Discussant on panel, 'Credible Western Policies towards Belarus', 24.8
- Presentatsioon (vene keeles) ülikooli töötajatele, üliõpilastele ja ekspertidele, Novosibirsk, 'The European Vector and Russian Policy', 18.11.
- Kolm presentatsiooni *RFD Diplomatic Academy*-le: 'COVID-19 and its Impact on European Security', 29.6; 'The Role of the Expert Community in Foreign Policy Decision-Making', 27.11; 'Russia & the West: Is Normalisation Possible?', 15.12.

3. VALIK ESINEMISI MEEDIAS

Jüris, Frank: intervjuud ja kommentaarid erinevatele Eesti ja rahvusvaheliste meediaväljaannetele, sh:

- "ВТаллиннеобсудилиотношенияКитаяиЕС:коронавирусповлиялнаглобальнуюэкономику", Кофе+, ETV+, 11.2.
- "Noorte toetus kindlustas Taiwani presidendile ametikoha", Välismääraja, Kuku Raadio, 25.5.
- "Frank Jüris. Hongkongis on taas rahutu", Uudis+, Vikerraadio, 25.5.
- "Teadur: Hiina tegevusele Hongkongis rahvusvahelisi jõulisi vastumeetmeid ei tule", ERR, 29.5.
- "China moves to capture global digital supply chains. Its digital BRI is a dilemma for India", The Economic Times (India), 1.6.
- "Sõnajalgade ja hiinlaste ühisfirma võib nad kapo huviorbiiti tuua", Ärileht Delfi, 17.6.
- "Tartu Ülikool eemaldas oma kontolt Hiina-kriitilise artikli", ERR, 9.7.
- "Frank Jüris: EL-i plaanitavad meetmed Hiina vastu on leebed ja hiljaks jäänud", ERR, 17.7.
- Uudis+, "Frank Jüris. Hiina represseerib uiguure", Vikerraadio, 7.8.
- "KUULA | Hiina mõjutustegevus Eestis: kohtumised poliitikutega ning küllakutsed Pekingisse", Delfi, 17.9.
- "Teadur: vastasseis Hiinaga püsib sõltumata sellest, kes on USA president", Terevisioon, ERR, 4.11.

Kuusik, Piret: intervjuud ja kommentaarid erinevatele Eesti ja rahvusvaheliste meediaväljaannetele, sh:

- "Piret Kuusik: EL-i ja Suurbritannia kaubanduskõneluste meeleolu on mõru", Välismääraja, ERR, 14.09.
- "Euroopa Liidul on õigus olla pettunud", Välispanoraam, *Postimees*, 16.09.
- "Euroopa Ülemkogu otsused", Välistund, Vikerraadio, 19.10.
- "Negotiating Brexit: view from Estonia and Lithuania", podcast, 18.12.

Raik, Kristi: intervjuud ja kommentaarid erinevatele Eesti, Soome ja rahvusvaheliste meediaväljaannetele, sh ERR, *Postimees*, KUKU Raadio, *Helsingin Sanomat*, YLE, *Ulkopolitiikka*, sh:

- "Eesti mõjukus maailmapoliitikas", Välistund, ERR Vikerraadio, 20.1.
- "Maailm pärast koroonat", Välistund, ERR Vikerraadio, 13.4.
- "ELi taastekava", Välismääraja, KUKU Raadio, 21.6.
- "Presidendivalimiste mõju USA välispoliitikale", Uudis+, ERR Vikerraadio, 5.11.
- "Viro katsoo koronan myötä enemmän Baltiaan kuin Suomeen", YLE Ykkösaamu, 25.6.
- "Ekre-ministereitä syytetään Virossa kansallisen turvallisuuden vaarantamisesta", *Helsingin*

Sanomat, 9.11.

- "EU tähyää kohti geopoliittisia pelipaikkoja", *Ulkopoliitikka*, 4/2020.

Sherr, James: Intervjuud ja kommentaarid erinevatele Eesti ja rahvusvahelistele meediaväljaannetele, sh Postimees, BBC, Voice of America (Russian Service), Lithuanian Television and Radio (LRT), *Brussels Morning*, *Euromaidan Press* (Kyiv), *Hromadske TV* (Kyiv), *Ukraine Life*, *Guildhall Press* (Kyiv).

- "Hüperliberalistliku ajastu väljakutsed", Intervjuu Erkki Bahovskile, *Postimees*, 30.12.

3. MUID TEGEVUSI

Jüris, Frank:

- Artikli arvustus, "The Talsinki Tunnel. Channeling Chinese Interests into the Baltic Sea" in *SIRIUS–Zeitschrift für Strategische Analysen* 4, no. 2 (2020): 222-223.
- Artikli "Handing over infrastructure for China's strategic objectives: 'Arctic Connect' and the Digital Silk Road in the Arctic" refereeringud väljaannetes Soare, Simona R. "Arctic Stress Test," European Union Institute for Security Studies, 30.4.2020; ja "OVERSEAS COMMERCIAL ACTIVITY", *THE UNITED STATES AND EUROPE: A Concrete Agenda for Transatlantic Cooperation on China*, The United States Senate Committee on Foreign Relations Majority Report, November 2020, pp. 72-93.

Kuusik, Piret:

- Koostöö Euroopa Poliitika Instituudiga (Institut für Europäische Politik), uuring/küsitlus Euroopa Liidu parlamendigrupile Rohelised/EFA, "EU Reform Proposals: Views from the Nordic-Baltic", September 2020, raport ilmumisel.

Raik, Kristi:

- Välisministeeriumi teenetemärk.
- Harvard Kennedy School'i (HKS) ja Saksamaa välissuhete nõukogu (DGAP) poolt juhitava transatlantilise strateegiagrupi liige. Aastal 2020 arutati projekti raames transatlantilise koostöö kriisi ja tehti ettepanekuid koostöö tugevdamiseks.
- "EEAS 2.0" töögrupi liige, töögruppi juhivad Euroopa Poliitikauuringute Keskus (CEPS) ja Rootsi Euroopa Poliitikauuringute Keskus (SIEPS). Raport ilmumisel.
- Eesti case study GLOBSEC raportis "Making Flexible Europe Work? European Governance and the Potential of Differentiated Cooperation".
- Retsensent akadeemilistele ajakirjadele *International Relations*, *Journal of Contemporary European Studies*, *Journal of Regional Security*.